

**Skötselplan
för
Naturreservatet Åmma**

i

Olofströms kommun

Upprättad av länsstyrelsen
Planförfattare
Lars-Göran Olsén
december 1997

Skötselplan för naturreservatet Åmma

Innehållsförteckning

1 ALLMÄN BESKRIVNING.....	3
1.1 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden.....	3
1.1.1 Naturförhållanden.....	3
1.1.2 Kulturhistoriska förhållanden.....	4
1.1.3 Markanvändning.....	5
1.1.4 Källuppgifter.....	5
2 PLANDEL.....	5
2.1 Skötsel av mark och vatten.....	5
2.1.1 Allmän målsättning.....	5
2.2 Måldiskussion.....	5
2.2.1 Generella riktlinjer.....	5
2.2.1.1 Skötsel av kulturlandskap.....	6
2.2.1.2 Skötsel av bryn.....	7
2.2.1.3 Skötsel av ledningsgator.....	7
2.2.1.4 Jakt.....	7
2.3 Skötselområden, mål och åtgärder.....	7
2.3.1 Fållindelning.....	7
2.3.2 Markslag och skötselområdesnummer.....	8
2.3.3 Skötselområden.....	8
2.4 Anordningar för friluftsliv.....	16
2.4.1 Mål för friluftslivsanordningar.....	16
2.4.2 Riktlinjer och åtgärder.....	16
2.4.2.1 Tillgänglighet.....	16
2.4.2.2 Stigar och vägar.....	16
2.4.2.3 Eldplatser.....	16
2.4.2.4 Information.....	16
2.5 Renhållning.....	17
2.6 Tillsyn.....	17
2.7 Dokumentation.....	17
2.8 Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	17
2.8.1 Ekonomisk plan.....	17
2.8.2 Finansiering.....	17

1 ALLMÄN BESKRIVNING

1.1 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Naturreservatet Åmma ligger i nordvästra Blekinge i den naturgeografiska regionen "sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområden". I östra delen av reservatet rinner Mörrumsån. Mörrumsån utgör här gräns mot Kronobergs län.

1.1.1 Naturförhållanden

I naturreservatet Åmma ingår ca 0,7 km av Mörrumsåns västra sida. Mörrumsån har sina källflöden i södra delen av Jönköpings län på det småländska höglandet. Mörrumsåns avrinningsområde omfattar totalt 3382 km². Uppströms Åmma är ån reglerad vid bl a Åsnen och Fridafors. I nordöstra delen av naturreservatet finns en ca 200 m lång naturlig åfåra mellan en ö och västra stranden. Den östra åfåran ligger ca 150 m nedströms kraftverket i Fridafors. Kraftverk nedströms hindrar lax och havsöring att vandra upp till Åmma.

Topografi och geologi

Naturreservatet Åmma ligger på nivåer mellan 105 och 140 meter över havet, dvs området ligger i sin helhet över högsta kustlinjen som i denna del av länet nådde till ca 65 meter över havet. Mörrumsån rinner genom en sprickdal som utgör en skjuvzon i urberget. Denna sprickdal, som löper i riktning norr ca 10 grader väst, har bildats i samband med veckning av urberget (skruptell deformation) för ca 985 - 965 miljoner år sedan (Berglund 1974).

Berggrunden i området utgörs av gnejs. Dominerande jordart är morän. Östra delen av reservatet utgörs av västra sidan av Mörrumsåns dalgång. Dalbotten utgörs av uppodlade isälvsediment. Den västra dalsidan är en brant skogklädd sluttning med en nivåskillnad på ca 25 m.

Vegetation och hävd

"Åma skogar, som huvudsakligen består av gran, har i äldre tider till stor del utgjorts av ek och bok. Enligt 1673 års jordebok ansågs den föda 26 svinkreatur under goda ollonår" (Fransson 1995)

Skogen består av en olikåldrig betad granskog med stort inslag av äldre gran och med spridda lövträd. På torrare delar är skogen ofta gles med inslag av tall och på fuktigare delar är skogen tät med en kraftig föryngring av gran. I nordvästra delen av skogsbetet finns ett par mindre områden med bestånd av ung gran, som till största delen är självföryngrad.

I mindre delar av skogen finns hyggesavfall efter plockhuggning, övriga delar av granskogen har under lång tid endast påverkats av svag betning av nötkreatur.

På den branta sluttningen väster om länsvägen växer en olikåldrig högstammig granskog, som ej ingår i skogsbetet. En bäck rinner genom

skogen. Fältskiktet är svagt utvecklat utom i gläntorna och består av bl a betat blåbärsris, kruståtel och lingon. I stora delar finns ett bottenskikt av mossor. Knärot och grönpyrola förekommer i granskogen. Skogen har med undantag för ett uppehåll under 1995 betats kontinuerligt under lång tid. Skogsbetningen återupptogs sommaren 1996 med s k Ringamålakor. Efter bara en vecka fanns tecken på att korna hade betat i gläntor över hela området. Marken är svagt kuperad och i en del svackor finns starrbevuxna kärr. Några torvmarker har dikats och odlats upp, men har sedan använts som betesmark. Delvis är dessa inägor försumpade på grund av uteblivet underhåll av dike... I sydvästra delen finns ett handgrävt dike i grovblockig morän som kommer från den västra mossodlingen och leder till en bäck söder om platsen för ett torp (Lång-Olas). Dalbotten är inägomark och består av åker och betesmarker som har röjts vintern 1996-97. I kanten mot Mörrumsån finns några hamlade askar som nu röjts fram. I norra delen finns en åmad och en del av betesmarken som 1916 betecknades sidvallsäng på den ekonomiska kartan. En naturlig åfåra av Mörrumsån ingår i reservatets nordöstra del. Den är omgiven av lövskogar med inslag av gran. Vid en svampinventering 1997 hittades 185 arter, bl a Rynkmussling (*Lentinellus vulpinus*, hotkategori 4) och det 4:e fyndet i Sverige av *Boletus separans* (en släkting till Karl-Johan svamp).

1.1.2 Kulturhistoriska förhållanden

Fynd av flintverktyg tyder på att Åmma har varit bebott sedan stenåldern. Jakt och fiske har i äldre tider varit viktiga. Till fram på 1800-talet erlades laxtionde med två laxar till prästen i Jämshög. När rågången i utmarken mellan byarna skulle rörsättas (1774 mot Ebbemåla och Kräftemåla, 1807 mot Fågleboda och Dalanshult) skedde det i samska mellan byarna. Mot Bjällernäs i Småland var det dock svårigheter. Byarna hade haft samfält bete på utmarken trots att de hade tillhört olika länder till 1658 och därefter olika län. (Fransson 1995)

Åmma by enskiftades 1824.

Vid en inäga, som tillhört Lång-Olas torp, står en gammal ladugård med väggar av sten (den så kallade stenladan) och en ålderdomlig ängslada.

Ett båtsmanstorp har legat vid de sydöstra inägorna ovanför dalsidan. Tre torvmarker har dikats och odlats men används numera som betesmark och ingår i den stora fällan med skogsbetet.

En gammal tidigare samfälld väg går uppför branten och genom området mot väster. På krönet står en liten stuga vars tak har fallit in. Den har använts av en bror till gårdens siste ägare.

Nere vid Mörrumsån framför gården finns en liten smedja.

Mangårdsbyggnad jämte ladugård har avstyckats från fastigheten 1996.

1.1.3 Markanvändning

Mörrumsåns dalgång är inom reservatet till största delen uppodlad och används numera som betesmark. På ett skifte tas en vallskörd innan djuren släpps in.

På moränjordarna väster om Mörrumsåns dalgång finns flera mindre fd åkrar och tre dikade och uppodlade myrar. Inägomarken har under en längre tid använts som betesmark tillsammans med utmarken. Utmarken är en betad granskog. Endast mindre delar har på senare år påverkats av plockhuggning.

Tre större kraftledningar genomkorsar området.

1.1.4 Källuppgifter

Berglund, Jan. 1974. Geologisk undersökning av Mörrumsåns dalgång inom Blekinge län.

Fransson, John. 1995. Gården Åma i Kyrkhult; en gammal gårds historia. Efter Hugo Svenssons efterlämnade papper. Kyrkhults hembygdsförenings årsbok 1995.

Ryberg, Arne. 1997. Redovisning av inventerade svampar i Åmma, Stensnäs, L Vambåsa och Gummagölsmåla i Blekinge.

Nilsson, Magnus. 1997. Utredning om markanvändning i Åmma by 1824 och 1916.

2 PLANDEL

2.1 Skötsel av mark och vatten

2.1.1 Allmän målsättning

Det övergripande målet med skötseln av reservatet skall vara att dels vårda och återskapa ett för den blekingska skogsbygden representativt och värdefullt äldre kulturlandskap med åker, äng, lövlundar och betad utmarksskog, dels skydda naturskog av främst gran, som under lång tid påverkats mycket lite av bete och avverkning.

2.2 Måldiskussion

2.2.1 Generella riktlinjer

Skogen: Endast självföryngrad skog skall finnas i reservatet.

Vid plockhuggning gynnas lövträd. I ett senare utvecklingsstadium i skogen kan även lövträd komma att plockhuggas. I första hand skall plockhuggning ske i östra delen av skötselområde 7C, längs markvägen och skogsvägarna väster om skötselområde 8A.

Naturskog med liten påverkan av betning och inga spår av huggning i senare tid och där fältskiktet domineras av skogsarter lämnas till fri

utveckling. Plockhuggning i dessa äldre bestånd skulle kunna leda till omfattande stormfällning. Områdena ingår dock i betesfällorna. Granskogen i slutningen ner mot ån ingår ej i skogsbetet och lämnas till fri utveckling.

I lövblandskogen mellan länsväg 126 och Mörrumsån skall all gran avverkas.

Allmänt gäller att skogen skall vara självföryngrad och olikåldrig. Vid plockhuggning och gallring skall urvalet av träd göras för att tillgodose ett tänkt behov av stolpar, slanor, brännved och virke på gården.

Utforsling av träden skall ske så att bestående markskador inte uppkommer.

Stormfällan bör omhändertas i de närmaste omgivningarna till inägor, markvägen och i anslutning till andra skötta områden. Även på andra ställen får stormfällan omhändertas, om inte andra naturvärden därmed skadas. I händelse av större stormfällan ($> 100\text{m}^3$) i områden med fri utveckling bör efter prövning skadeinsekter kunna hållas tillbaka med hjälp av feromonfällor som alternativ till upparbetning.

Inägomark: Inägomarken skall hållas öppen i huvudsak genom bete med nötkreatur.

Mörrumsåns stränder: Trädridaer av lövträd sparas för att skugga vattnet. Träd som faller skall tas bort.

2.2.1.1 Skötsel av kulturlandskap

Djurhållning

Djurhållningen är den viktigaste faktorn för att upprätthålla den biologiska mångfalden både bland växter och djur i naturbetesmarker. Betestrycket skall vara så stort att all gräsmark är väl avbetad vid betesperiodens slut på hösten. Förna får inte bildas och fröplantor av vedväxter, rotskott och stubbskot skall vara avbetade.

Ett stort antal insekter är beroende av djurspillning för sin fortplantning. Flera av dessa insekter är sällsynta. De dynglevande insekterna är en nödvändig länk i kreatursgådselns nedbrytning och omvandling i en naturbetesmark. Dessutom har de ekologisk betydelse som rovdjur, pollinatörer och som föda för andra djur.

Djur som behandlas med skavermectiner, innehållande ivermectin eller abamectin eller andra svårnedbrytbara mediciner som utsöndras med spillningen, utgör ett hot mot den insektsfauna, som är beroende av giftfri djurspillning. En period efter behandling är djurens dynga giftig och otjänlig som yngelsubstrat för insekter. Djur behandlade med avermectiner t ex Ivomec skall ej beta på naturbetesmarker.

Inägomarken

Mörrumsåns dalgång: Åkern i södra delen av reservatet kan, som alternativ till vallodling användas för växtodling utan användande av kemiska bekämpningsmedel eller handelsgödsel. Hagmarken betas av nötkreatur. Vid betesperiodens slut skall vegetationen vara väl avbetad. Ängsmarken sköts med årlig slåtter och efterbete.

Väster om Mörrumsåns dalgång: Hagmarken betas av nötkreatur. Vid betesperiodens slut skall vegetationen vara väl avbetad.

Dikad inägomark (mossodlingar) skall om möjligt hållas öppen genom bete. Om någon mossodling försumpas så svårt att bete ej kan ske, kan övervägas att låta området växa igen som alternativ till att rensa diken. Unga busk- och trädridåer längs diken får finnas. Vid behov skall sly röjas och riset flisas samt forslas bort eller brännas.

Utmarken

Väster om Mörrumsåns dalgång: Öppen utmark betas tillsammans med skogsbetet och de grandominerade naturskogarna. Djur av lantras eller med lantrasegenskaper skall användas, lämpligen s k Ringamålkor. De handgrävda diken i blockiga moräner får endast rensas för hand. Den på kartan utmärkta tidigare samfällda vägen bör röjas fram där det är praktiskt möjligt. Antalet betesdjur för hela området väster om dalgången bör ökas till runt 20 vuxna nötdjur.

2.2.1.2 Skötsel av bryn

I brynen runt inägorna skall gallring av gran ske så att lövträd gynnas och vidkroniga lövträd friställs. Vid gallring skall tillses att kvarlämnade granar i inre delen av brynet har levande grenar långt ner på stammen. Om lövträd saknas i brynet gallras granen försiktigt varvid stormfasta och växtkraftiga granar kvarlämnas.

2.2.1.3 Skötsel av ledningsgator

Föreskrifterna utgör inte hinder för underhåll av befintliga luftledningar eller avverkningar av s k farliga kanträd. Generellt gäller att allt röjningsavfall i betes- eller odlingsmark skall tas bort, brännas eller läggas i högar på plats som naturvårdsförvaltaren anvisar. **OBS !**
Eldning får av elsäkerhetsskäl ej ske i kraftledningsgatorna. Ris får inte läggas på stigar, på stenmurar, i diken eller i anslutning till husgrunder eller andra kulturlämningar. Stenmurar och diken får inte skadas vid underhåll eller röjningar. Se i övrigt skötselområdena 2B, 2C, 2D, 2I, 5, 8A och 8B.

2.2.1.4 Jakt

Några inskränkningar av jakten finns inte enligt föreskrifterna för reservatet. Jaktupplåtelse kan ske om detta inte motverkar reservatets syfte att skydda områdets biologiska och ekologiska värden. Jakten bör begränsas till jakt efter klövvilt (älg och rådjur) samt eventuellt också hare. Jakträtten bör upplåtas så att lämplig arrondering sker i förhållande till omkringliggande jaktområde.

2.3 Skötselområden, mål och åtgärder

2.3.1 Fällindelning

Området väster om dalgången delas av praktiska skäl in i tre fällor. Detta gör det möjligt att anpassa betetrycket bättre till naturmiljön.

Fälla 1. I västra fällan ingår skogsmark, buskrik utmark i en kraftledningsgata, en mindre öppen hage och en dikad myr som numera är

betesmark. Stängslet följer stenmuren vid stenladan, runt skötselområde 1B, österut längs norra sidan av vägen, på östra och norra sidan av skötselområde 2H och vidare mot öster längs diket.

Fälla 2. I östra fällan ingår skogsmark, en mindre del buskrik utmark i en kraftledningsgata, öppna hagar, blandlövhagar och dikade myrar som numera är betesmarker.

Fälla 3. I nordöstra fällan ingår öppen hage med betat kärr och en mindre granskog (skötselområde 2B). Fällan som är liten kan användas tillsammans med fälla 2 eller för att skilja ut en mindre grupp djur.

Fälla 4. Öppen betesmark på mark som har varit odlad och blandlövhage på en åsbildning.

Fälla 5. Efterbetesfälla på sluvallsäng.

Fälla 6. Efterbetesfälla på åker.

2.3.2 Markslag och skötselområdesnummer

Indelningen i skötselområden har gjorts efter markslag, se nedan. Varje markslag förekommer i skilda delområden inom reservatet. Av praktiska skäl har varje skötselområde även fått bokstavsbezeichnung.

Åker	1
Hagmark	2
Äng	3
Lövskog	4
Granskog	5
Naturgranskog med bete	6
Betat skog	7
Buskrik utmark, med enar	8
Mörrumsån	9

2.3.3 Skötselområden

Skötselområde 1

Beskrivning: 1 ha. Åker. Delområden: A och B

Mål för båda skötselområdena: Åkerbruk utan användande av kemiska bekämpningsmedel eller handelsgödsel. I brynen skall lövträd dominera. I övrigt se nedan.

1 A. Beskrivning: 1,5 ha (åker 0,9 ha). Åker som används för vallodling och bete. I åkanten växer en rad med alar och mot inägan askar och asp. En del askar är gamla och har hamlats. Mellan länsväg 126 och en mindre grusväg samt i södra gränsen växer planterade granar (båtsmanstorpets vägren). En mindre kraftledning korsar området.

Mål: Åker med enstaka hamlade lövträd i gränsen mot söder och i vägrenen. Längs Mörrumsån en trädridå av främst al med grenar som hänger över och skuggar Mörrumsåns vatten och mot åkern hamlade askar. En parkeringsplats för ett begränsat antal bilar.

Åtgärder: Askar hamlas med ett hamlingsintervall på 5 år. All gran och asp avverkas. Aspar dödas med ringbarkning innan avverkningen.

Stängslet i söder flyttas till fastighetsgränsen. Åkerbruk eller vallodling. Parkeringsplats anläggs i nordvästra hörnet i anslutning till nerfarten till inägan.

1 B. Beskrivning: 0,1 ha. En mindre stenig åker norr om vägen vid stenladan. I väster och norr finns en stenmur.

Mål: Åker med enstaka träd av oxel och fruktträd innanför stenmuren. Flerårig träda ingår i skötseln. Åkern ingår då i västra betesfällan.

Åtgärder: Avverkning av andra träd än oxel och fruktträd på åkerrenarna. Åkerbruk följt av träda med årligt bete.

Skötselområde 2

Beskrivning: 14 ha. Hagmarker. Delområde A-J

Mål för samtliga delområden: Av nötkreatur årligen betade hagar med lövträd i brynen. Grässvålen skall vid betesperiodens slut vara väl avbetad. I övrigt se nedan.

Åtgärder i samtliga delområden: Avverkning av all gran på åkerholmar och gallring av gran i bryn så att lövträden dominerar. Kvarlämnade granar i brynen skall ha levande grenar långt ner på stammen. Årligt bete med nötkreatur. I övrigt se nedan.

2 A. Beskrivning: 2,1 ha. Öppen betesmark på gammal åkermark och i nordöstra delen en blandlövhage på en åsbildning. I en trädridå längs åsen står några hamlade askar. I södra delen står några fruktträd. En gammal smedja ligger vid ån framför boningshuset. En mindre kraftledning korsar området.

Mål: En blandlövhage på åsen och med enstaka hamlade askar längs vägen och längs Mörrumsån.

Åtgärder: Hamling av träden. Nyhamling av enstaka unga träd (ask, asp, sälk och rönn). Lätt gallring i blandlövhagen, asparna avdödas före avverkningen med hjälp av ringbarkning. Fruktträden bör beskäras.

2 B. Beskrivning: 1,1 ha. Gles granskog genomkorsad av en kraftledningsgata. Fältskikt saknas i stora delar av granskogen. Fältskiktet är i kraftledningsgatan i stora delar kvävepåverkat men fläckvis växer lingon, blåbär, röllika, teveronika, ängsviol, blåsuga, vårbrodd, knippfryle och vårfryle. I sydvästra delen ett mindre kärr med lågor av gran. I fältskiktet växer hundstarr och kärrviol.

Mål: En öppen hage i kraftledningsgatan, ett betat öppet kärr och en gles betad olikåldrig skog med ett fältskikt av gräs och örter.

Åtgärder: Gallring av granen så att ett fältskikt kan bildas. Kärrret rensas från träd och lågor. Vindfällan tas bort.

2 C. Beskrivning: 1,7 ha. Öppen hagmark på fd åkermark med granskog på åkerholmarna och mellan skiftena. I fältskiktet finns bland annat knippfryle, vårbrodd, ängsviol och blåsuga. Hagmarken omges av granskog. På åkerholmarna och i brynen finns glest med lövträd

mellan granarna. Marken har tillhört båtsmanstorpet. En 50 kV kraftledning går genom västra delen av hagen. I norra delen av hagen där kraftledningen delar sig finns en frånskiljare.

Mål: Öppen hagmark på fd åkermark och blandlövhave på åkerholmarna och mellan skiftena. Brynen skall vara lövdominerade. Vid frånskiljaren sparas granar i brynet, om det är möjligt av säkerhetsskäl, för att minska kraftledningens dominans i landskapsbilden.

Åtgärder: Avverkning av all gran på åkerholmar. Gallring av gran för att gynna lövträden mellan skiftena. Försiktig gallring av gran runt lövträd i brynet mot skötselområde 7A.

2 D Beskrivning: 1,7 ha. Öppen hagmark på fd åkermark med täta ridåer av olikåldrig äldre gran, spridda lövträd och hassel. Fältskiktet är triviale och är bitvis kvävepåverkat. I södra delen mot 2C är området kraftigt igenvuxet med gran och lövträd. Längs vägen ligger några delvis nerbrutna vedhögar.

Mål: Öppen hagmark och i södra delen mot 2C en blandlövhave. Trädridåer och bryn skall domineras av lövträd. I brynet mot 7A prioriteras stormfasthet.

Åtgärder: En kraftig gallring av gran i södra delen och mot 2C. Granarna i ridåer, bryn och mellan vägen och 2H gallras kraftigt. Endast granar med levande grenar ner till marken sparas. Vedhögarna flyttas och läggs på liknande vedhögar längs vägen i skötselområde 5.

2 E Beskrivning: 1,7 ha. Öppen hage med åkerholmar och odlingsrösen på blockig morän vid Lång-Olas torp. Delar av området har varit åkrar. I västra delen av hagen står en lada med kallmurade väggar av natursten. Fältskiktet innehåller fläckvis hagmarksarter som vårbrodd, stagg, knägräs, bockrot, blåsuga och knölsmörlomma. Området röjdes vintern 1996-97. I östra kanten mot en stenmur finns en smal granblandskog med stort inslag av ek. På åkerholmarna växer ädellövträd. Området begränsas i öster av en stenmur.

Mål: En öppen hagmark. I anslutning till odlingsrösen, block och åkerholmar får finnas enstaka enar. På åkerholmen växer lövträd. Oxel, ek och fruktträd får stå innanför stenmuren mot hagen.

Åtgärder: Gran och asp avverkas fram till stenmuren på östra sidan. Aspar dödas med ringbarkning före avverkningen. Stenladan skall vårdas. Åtgärder skall ske i samråd med antikvarisk expertis. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt ladans närmiljö.

2 F Beskrivning: 1,7 ha. Blandskog med gran, ek, bok, björk, avenbok, asp och rönn. I nordöstra delen står en ängslada.

Mål: En blandlövhave med stort inslag av ek.

Åtgärder: Ekar med utvecklingsbar krona och oxel friställs, granen avverkas och övriga lövträd gallras varvid ek gynnas. Ängsladan skall vårdas. Åtgärder skall ske i samråd med antikvarisk expertis.

2 G Beskrivning: 0,4 ha. Öppen hage med en smal trädridå mot en kraftledningsgata. I det glesa fältskiktet finns hävdgynnade arter som blåsuga, liten blåklocka, vårbrodd och harstarr.

Mål: En öppen hagmark med lövträd i kanten mot 8A och lövdominerade bryn. I brynet mot 6B prioriteras stormfasthet.

Åtgärder: Avverkning av granen i kanten mot 8A.

Försiktig gallring av gran runt lövträd i brynet mot 6A.

2 H Beskrivning: 0,8 ha. Fd mossodlingar med flera diken. Området är försumpat på grund av att diken inte underhålls längre. I fältskiktet finns bland annat brunven och ängsbräsmå. Trädridåerna längs med diken har röjts bort vintern 1996-97.

Mål: En öppen hage. Unga trädridåer får finnas längs diken mellan röjningarna. I brynet mot skötselområde 6A eftersträvas stormfasthet.

Åtgärder: Återkommande röjning av träd/buskriddåerna längs med diken. Vid behov kan slåtter eller betesputs ske på våt betesmark på torvjord

2 I Beskrivning: 1,9 ha. Fd mossodlingar med flera diken. Området är försumpat på grund av att diken inte underhålls längre. I fältskiktet finns bland annat brunven och ängsbräsmå. Trädridåerna längs med diken har röjts bort vintern 1996-97.

Mål: En öppen hage. Unga trädridåer får finnas längs diken mellan röjningarna. I brynet mot skötselområde 7B eftersträvas stormfasthet.

Åtgärder: Återkommande röjning av träd/buskriddåerna längs med diken. Vid behov kan slåtter eller betesputs ske på våt betesmark på torvjord

2 J. Beskrivning: 0,9 ha. Fd mossodling med flera diken. Området är försumpat på grund av att diken inte underhålls längre. Trädridåerna längs med diken har röjts bort vintern 1996-97.

Mål: En öppen hage med lövdominerade bryn. Unga trädridåer får finnas längs diken mellan röjningarna.

Åtgärder: Gallring av gran i brynen för att gynna lövträd.

Återkommande röjning av träd/buskriddåerna längs med diken. Vid behov kan slåtter eller betesputs ske på våt betesmark på torvjord

Skötselområde 3

Beskrivning: 0,3 ha. Marker som var sidvallsäng på den ekonomiska kartan från 1916. Delområden: A och B.

3 A. Beskrivning: 0,1 ha. Ej hävdad åmad med gul svärdsilja, kabbleka, älgört, kärrtistel och bladvass. En mindre kraftledning korsar området.

Mål: Slåttermad med årlig slåtter.

Åtgärder: Restaurering genom bortröjning av alla buskar och träd och eventuellt bränning för att ta bort förnafilt. Årlig slåtter.

3 B. Beskrivning: 0,2 ha. Öppen fuktig betesmark omgiven av diken. I fältskiktet finns bl a ängsbräsa, gökärt, kabbleka, teveronika, smörblomma och älgört. En kraftig förnafilt har bildats de senaste åren.

Mål: Sidvallsäng med årlig slåtter och efterbete.

Åtgärder: Eventuellt bränning för att ta bort förnafilt. Årlig slåtter och efterbete.

Skötselområde 4

Beskrivning: 1,3 ha. Blandskog vid en naturlig del av Mörrumsån.
Delområden: A och B.

4 A. Beskrivning: 0,7 ha. Västra stranden av Mörrumsån upp till länsväg 126. Blandskog av olikåldrig ask, al, hassel, ek och gran. Marken är låglänt. En mindre kraftledning korsar området.

Mål: Flerskiktad lövskog.

Åtgärder: All gran avverkas och forslas bort.

4 B. Beskrivning: 0,6 ha. Södra delen av en ö med blandskog av al, ask, apel, hassel, tall och ett stort inslag av olikåldrig gran. Marken är stenig. I fältskiktet märks smultron, hallon, lundgröe, träjon, stenbär, bergslok, ängsviol, älgört, bunkestarr, ängsruta och läkevänderot. På södra udden växer en ren askskog. I norra delen av ön finns en bollplan som tillhör idrottsplatsen i Fridafors.

Mål: Flerskiktad lövskog. Bollplanen får finnas kvar men om bollnätet sätts upp igen skall en genomgång finnas.

Åtgärder: All gran avverkas och forslas bort.

Skötselområde 5

Beskrivning: 3,5 ha. Brant sluttning i Mörrumsåns dalgång med äldre högvuxen granskog samt enstaka ek, asp, björk och hassel och i norra delen ett större område som domineras av ung rönn. På sluttningen ligger flera granolagor. En markväg leder från gården och uppför sluttningen till två gårdar väster om reservatet. Norr om markvägen finns en bäck som avvattnar mossodlingarna. I södra delen av sluttningen går en gammal väg, som nu är delvis igenvuxen. Vägen har varit samfälld väg för Åmma by.

Två 50 kV kraftledningar finns i västra delen av området.

En mindre stuga, med delvis inrasat tak, som har använts av den siste bondens bror står i övre delen av sluttningen.

Mål: Granskog med i huvudsak fri utveckling.

Åtgärder: I nedre delen av sluttningen får åtgärder i skogen ske för att förhindra att fara på vägen uppkommer. Samråd förutsättes ske med naturvårdsförvaltaren. Längs kraftledningsgatorna får kraftledningen farliga träd tas bort. Den gamla vägen röjs fram. Möjligheterna att bevara stugan undersöks.

Skötselområde 6

Beskrivning: 18 ha. Äldre olikåldrig betad granskog med spridda lövträd. Delområden: A-C.

Mål för samtliga delområden: Av nötkreatur årligen betad naturskog. Skogsvägarna nyttjas som strövstigar.

Åtgärder i samtliga delområden: I ett ca 20 m brett bryn mot markvägen i söder gallras granen för att få en utglesad skog som gynnar ek, hassel, rönn, tall och enstaka äldre vidkroniga granar med levande grenar ner till marken. Skogsvägen markeras och röjes för att användas som strövstig. Årligt bete med nötkreatur.

6 A. Beskrivning: 5,6 ha. Äldre olikåldrig betad granskog med spridda lövträd av rönn, björk, bok, avenbok och ek. På höjdlägen växer även tall. Flera torrakor och lågor av gran finns i skogen. Marken är till största delen täckt med mossor och i det glesa fältskiktet växer bland annat blåbär, harsyra, vårfryle, kruståtel, ekbräken, granbräken, lopplummer och revlummer. Ett mindre starrkärr med hundstarr, gråstarr, ängsull, vattenklöver och kråklöver ligger i västra kanten. I södra delen, längs vägen mellan diket och kraftledningsgatan finns ekar av hagmarkstyp i granskogen. En äldre skogsväg går i kraftledningsgatan på östra sidan av 6A över 6A, 8A och i västra kanten av skötselområde nr 6B och 1B till Lång-Olas torp.

Mål: Se ovan.

Åtgärder: Se ovan.

6 B. Beskrivning: 1,6 ha. Äldre olikåldrig betad granskog med spridda lövträd av rönn, björk, bok, avenbok och ek. Södra halvan är till stor del en fuktskog. I brynet mot vägen på södra sidan är inslaget av lövträd stort. Skogsvägen genom området används som strövstig.

Mål: Se ovan.

Åtgärder: En försiktig gallring av gran i brynet mot skötselområdena 1B och 2G så att lövträden gynnas.

6 C. Beskrivning: 10 ha. Naturgranskog med inslag av tall på höjdlägena. Fältskiktet är svagt utvecklat med blåbär, vårfryle, kruståtel och ekorrbräken. Marken består av en lätt kuperad, blockig morän. I nordöstra hörnet finns ett kärr som fortsätter ut i kraftledningsgatan 8A. Vegetationen i kärret består av gran, tall, vårtbjörk och i fältskiktet finns lingon, blåbär, skogsstjärna, tranbär och tuvdun på ett mosskikt av vitmossor och björnmossa. I gränsen mot skötselområde 7E finns flera vindfällan.

Mål: Se ovan.

Åtgärder: Se ovan.

Skötselområde 7

Beskrivning: 19 ha. Av nötkreatur betade granblandskogar med viss påverkan av plockhuggning. Delområden: A-F.

Mål för samtliga delområden: Olikåldrig gles, av nötkreatur betespräglad, självföryngrad blandskog. Plockhuggning av gran så att lövträd gynnas med störst insats nära markvägen och i brynen så att dessa delar blir lövdominerade, se nedan. Övergången mellan gallrad skog och övrig skog skall vara skarp.

Åtgärder i samtliga delområden: Skogen betas årligen med nötkreatur. Plockhuggning kan ske i begränsad omfattning med störst insats längs markvägen i skötselområde 7C samt på västra sidan av Lång-Olas torp. I övrigt se nedan.

7 A. Beskrivning: 3,3 ha. Äldre olikåldrig granskog, med inslag av asp, björk, ek, rönn och på högre liggande delar även tall. Flera lågor och torrakor av gran finns i området. Marken består av blockig morän. Fältskiktet är dåligt utvecklat med blåbär, knärot, grönpyrola, ekorrbär och kruståtel. I östra delen finns en mindre gransumpskog.

Mål: Se ovan.

Åtgärder: Försiktig gallring av gran för att gynna lövträd i brynet på östra sidan mot 2D och 2C. Stormfasthet skall prioriteras.

7 B. Beskrivning: 0,7 ha. Äldre olikåldrig granskog, med inslag av asp, björk, ek, rönn och på högre liggande delar även tall. Lågor och torrakor av gran finns i området. Marken består av blockig morän. Fältskiktet är dåligt utvecklat med blåbär, ekorrbär och kruståtel.

Mål: Se ovan.

Åtgärder: Se ovan.

7 C. Beskrivning: 11ha. Olikåldrig granblandskog med tall, björk, asp, rönn, oxel, bok, ek och bergek. Området delas av ett fuktstråk med en sumpnaturskog med gran, tall, rönn, al, glasbjörk och vårtbjörk. Lågor av gran förekommer. I fältskiktet märks kärrviol och mannagräs. Ett mindre starrdominerat kärr ligger i södra delen. I fältskiktet växer blåbär, vattenklöver och kärrviol på ett bottenskikt av vitmossor och i kanten björnmossa. En väg och gamla skogsvägar korsar området. I nordöstra delen av skötselområdet vid en skogsväg ligger en gammal källare med kallmurade väggar.

Mål: Av lövträd dominerad gles skog med utvecklat fältskikt i ett brett bälte längs vägen samt på östra sidan av skötselområdena 1B och 2E.

Åtgärder: Längs vägen och mot 1B och 2E gallras granen för att gynna lövträd och fältskiktet.

7 D. 1,6 ha. Olikåldrig granblandskog med tall, al och björk. Föryngringen av gran är på stora områden kraftig.

Mål: En gles luckig olikåldrig blandskog.

Åtgärder: Granen gallras kraftigt till en olikåldrig blandskog där lövträd och fältskikt gynnas. Övergången mot skogen i skötselområde 7C och 7E skall vara mjuk.

7 E. 0,9 ha. Ungskog med kraftig föryngring av gran under en skärm av ung björk. En mindre yta i östra delen är planterad med gran och har dessutom ett tätt skikt av självföryngrad gran. Väster om skogsvägen finns en mindre yta med ca 10 år gammal planterad gran.

Mål: En gles luckig olikåldrig blandskog.

Åtgärder: Planterad gran avverkas. Självföryngrad unggran och björk gallras till ett oregelbundet, luckigt bestånd där lövträd gynnas.

7 F. 1,4 ha. Yngre tätt självföryngrad granbestånd. I luckor växer bland annat blåbär, lingon, knippfryle, gråfibbla, ängsviol, liten blåklocka, vårbrodd och kruståtel.

Mål: En gles luckig olikåldrig blandskog.

Åtgärder: Unggranen gallras till ett oregelbundet, luckigt bestånd där lövträd gynnas.

Skötselområde 8

Beskrivning: 2,4 ha. Kraftledningsgata och en smal ung granskog. Delområden: A och B.

Mål för båda områdena: Årligen med nötkreatur väl betad buskrik utmark. Buskskikt med i huvudsak glest stående enbuskar.

Åtgärder i båda områdena: All gran, björk och annan slyvegetation röjs bort. Riset forslas bort för flisning eller bränns på anvisad plats.

OBS ! Bränning får av säkerhetsskäl ej ske i kraftledningsgatan.
Strövstigen märks ut.

8 A. Beskrivning: 1,7 ha. Norra delen av en kraftledningsgata med enbuskar, björksly och unggran och på västra sidan en smal granplantering med björksly. Marken består av torra moränbackar och i norra delen kärrmark. I fältskiktet finns bland annat lingon, blåbär, betad ljung, fårsvingel, vårbrodd, vårfryle, knippfryle, gråfibbla, blodrot, revlummer och renlavar (Cladonia arter).

Mål: Se ovan.

Åtgärder: Se ovan.

8 B. Beskrivning: 0,7 ha. Södra delen av en kraftledningsgata med enbuskar, björksly och unggran. Marken består av torra blockiga moränbackar. I fältskiktet finns bland annat lingon, blåbär, betad ljung, fårsvingel, vårbrodd, vårfryle, knippfryle, gråfibbla, blodrot och renlavar.

Mål: Se ovan.

Åtgärder: Se ovan.

Skötselområde 9

Beskrivning: 1,3 ha. En naturlig åfåra i Mörrumsån omgiven av en ö och fastlandet på västra sidan. I den grunda åfåran består botten av grovt isälvsmaterial (samma material som på ön, skötselområde 4A). På steniga revlar i ån växer bland annat bäckbrässa, trådstarr, bunkestarr och kärrfräken. På skifteskartan från 1822 var detta huvudfåran och där reservatsdelen av ön ligger fanns tre små öar.

Reservatet börjar ca 150 m nedströms Fridafors kraftverk. Åfåran som är belägen öster om den naturliga åfåran är utloppskanal för kraftverket. Länsgräns och reservatsgräns går i mitten av ån.

Mål: Av lövträd skuggad å.

Åtgärder: Träd som faller i ån röjs bort.

2.4 Anordningar för friluftsliv

2.4.1 Mål för friluftslivsanordningar

Bevarandet av områdets naturvärden skall vara överordnade anordningar för friluftsliv.

De olika naturtyperna skall kunna ses från en strövstig för att minska störningar i naturskogarna.

2.4.2 Riktlinjer och åtgärder

Förslitning av skogsområden med fri utveckling eller andra störningkänsliga delar av naturreservatet skall om behov uppstår, motverkas genom kanalisering av besökare till slittåliga och mindre störningkänsliga delar av reservatet.

2.4.2.1 Tillgänglighet

En parkeringsplats för ett begränsat antal bilar anordnas i anslutning till infarten till åkern i sydöstra delen av reservatet.

2.4.2.2 Stigar och vägar

Den gamla tidigare samfällida vägen röjs fram där den kan återfinnas. En strövstig i skogsbetet markeras längs skogsvägar.

2.4.2.3 Eldplatser

Eldplats kan eventuellt anordnas vid Mörrumsån.

2.4.2.4 Information

En informationsskylt som bland annat anger naturreservatets gränser, föreskrifter skall framställas och placeras där man naturligt kommer in i reservatet.

Mindre skyltar med information om t ex smedjan, skogsbetet och Ringamålakor, Lång-Olas torp, ängsladan och källaren i skötselområde

7C samt karta över strövstigar vid östra grinden till skogsbetet, bör uppsättas.

2.5 Renhållning

Renhållning inom reservatet skall ske genom reservatsförvaltarens försorg. Toaletter och soptunnor bör till en början, inte anordnas i reservatet.

2.6 Tillsyn

Tillsyn skall ske genom reservatsförvaltarens försorg. Lämpligen lämnas uppdrag till någon närboende.

2.7 Dokumentation

Utförda åtgärder skall dokumenteras av reservatsförvaltaren på lämpligt sätt. Årlig dokumentation av hävdens inverkan på vegetationen (kvarstående vegetationsmängd och förnamängd). Mätning av populationsutveckling med fem års mellanrum. Arrendatorer dokumentera årligen utförda bruksåtgärder.

2.8 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

2.8.1 Ekonomisk plan

En ekonomisk plan för förvaltningen av naturreservatet bifogas (bilaga VI). Denna plan skall dock inte ingå i fastställelsen av skötselplanen.

2.8.2 Finansiering

Staten bekostar: Åtgärder enligt skötselplanen, utom kostnader för normalt jordbruk.

Arrendatorn bekostar: Kostnader för normalt jordbruk inkl slätter av skötselområde nr 1.

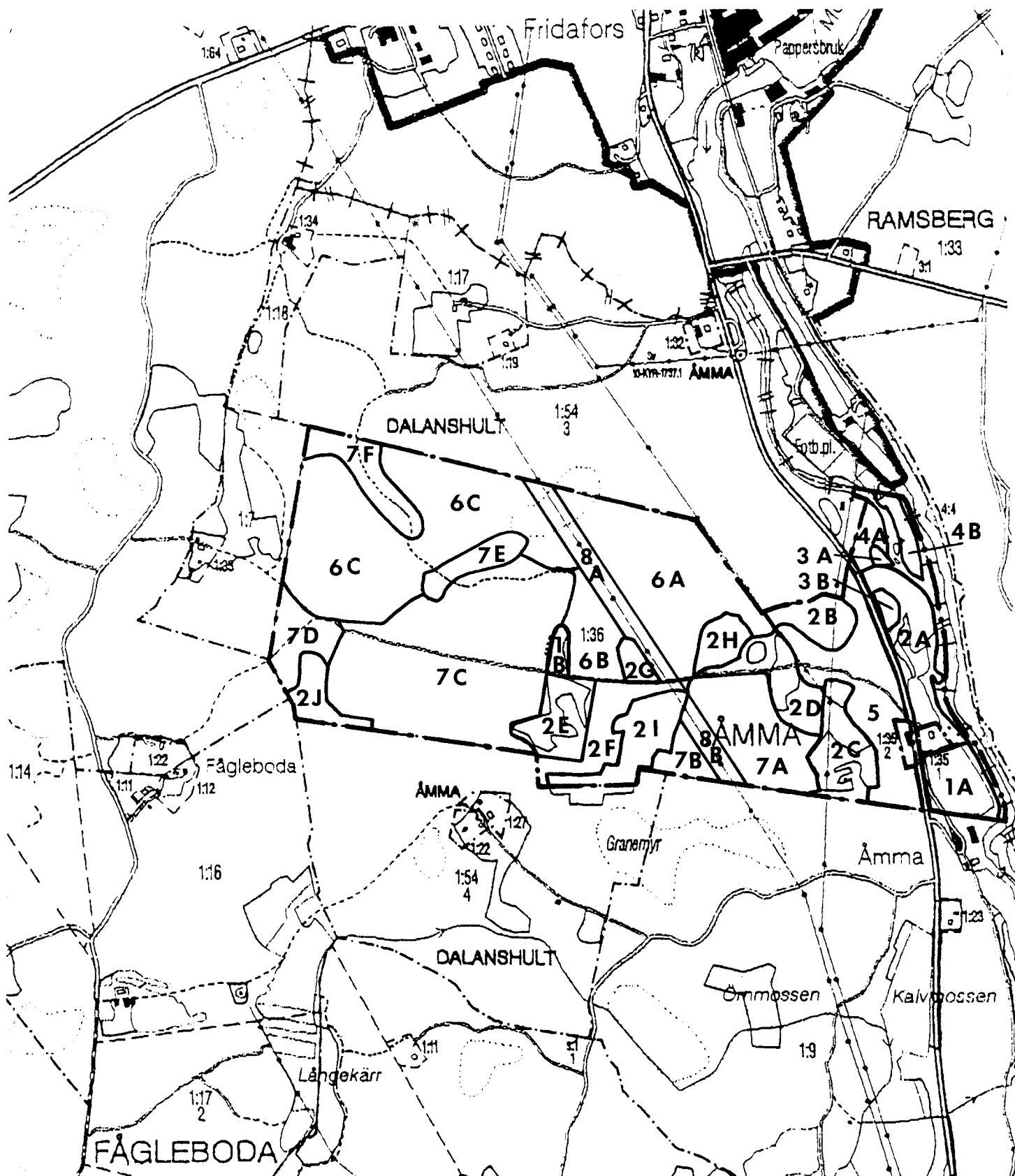
Bilagor

- I. Skötselplanekarta
- II. Fällindelning
- III. Karta över friluftsanordningar
- IV. Översiktlig vegetationskarta
- Va + b. Markanvändningskartor
- VI. Ekonomisk plan

till skötselplan för naturreservatet Åmman
Dnr 231-3749-97 Obj nr 10 02 067

Skötselplanekarta

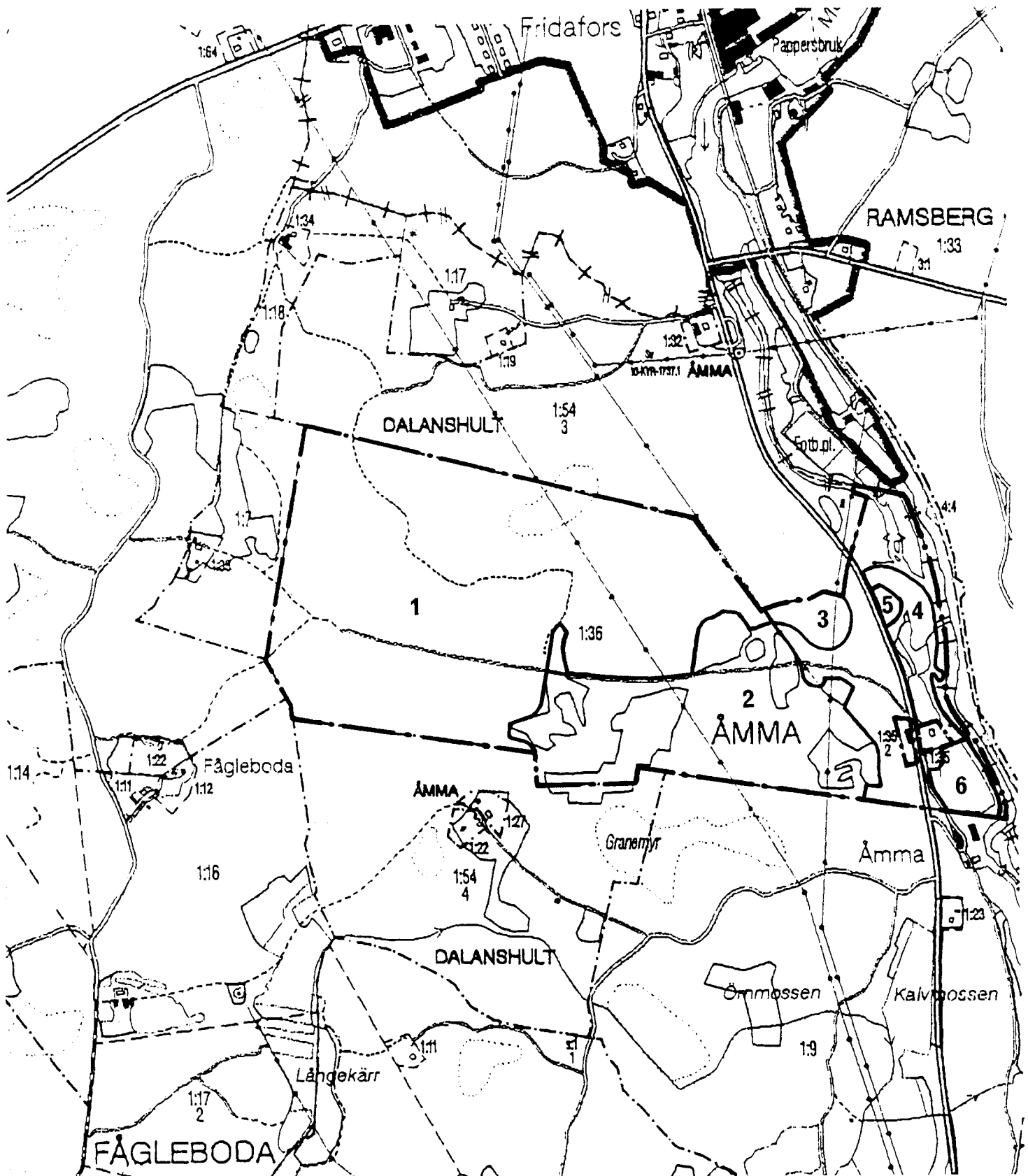
Skala 1:10 000

Bilaga II till skötselplan för naturreservatet Åmma
Dnr 231-3749-97 Obj nr 10 02 067

Fällindelning

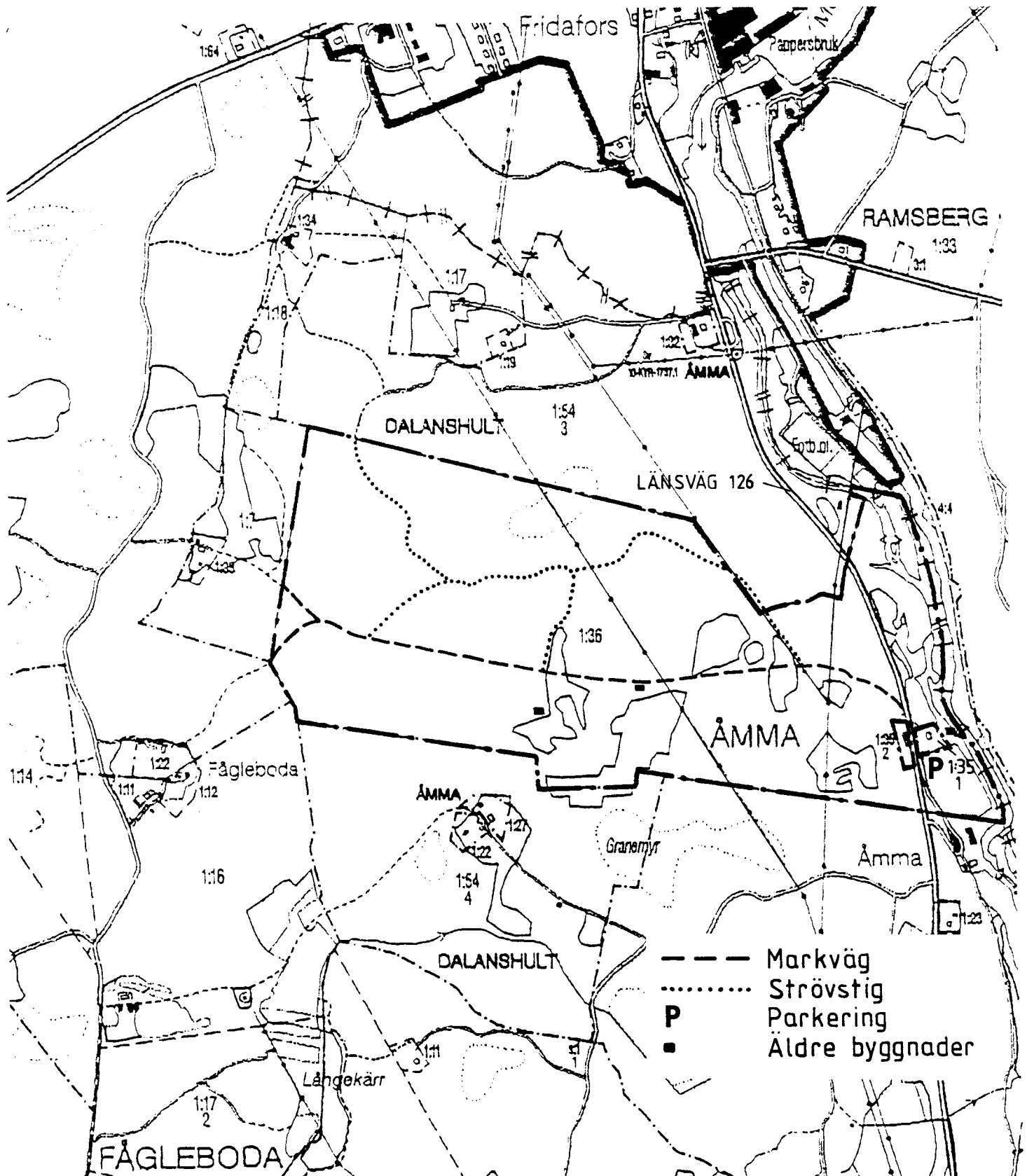
Skala 1:10 000

Bilaga III till skötselplan för naturreservatet Åmma
Dnr 231-3749-97 Obj nr 10 02 067

Karta över friluftsanordningar

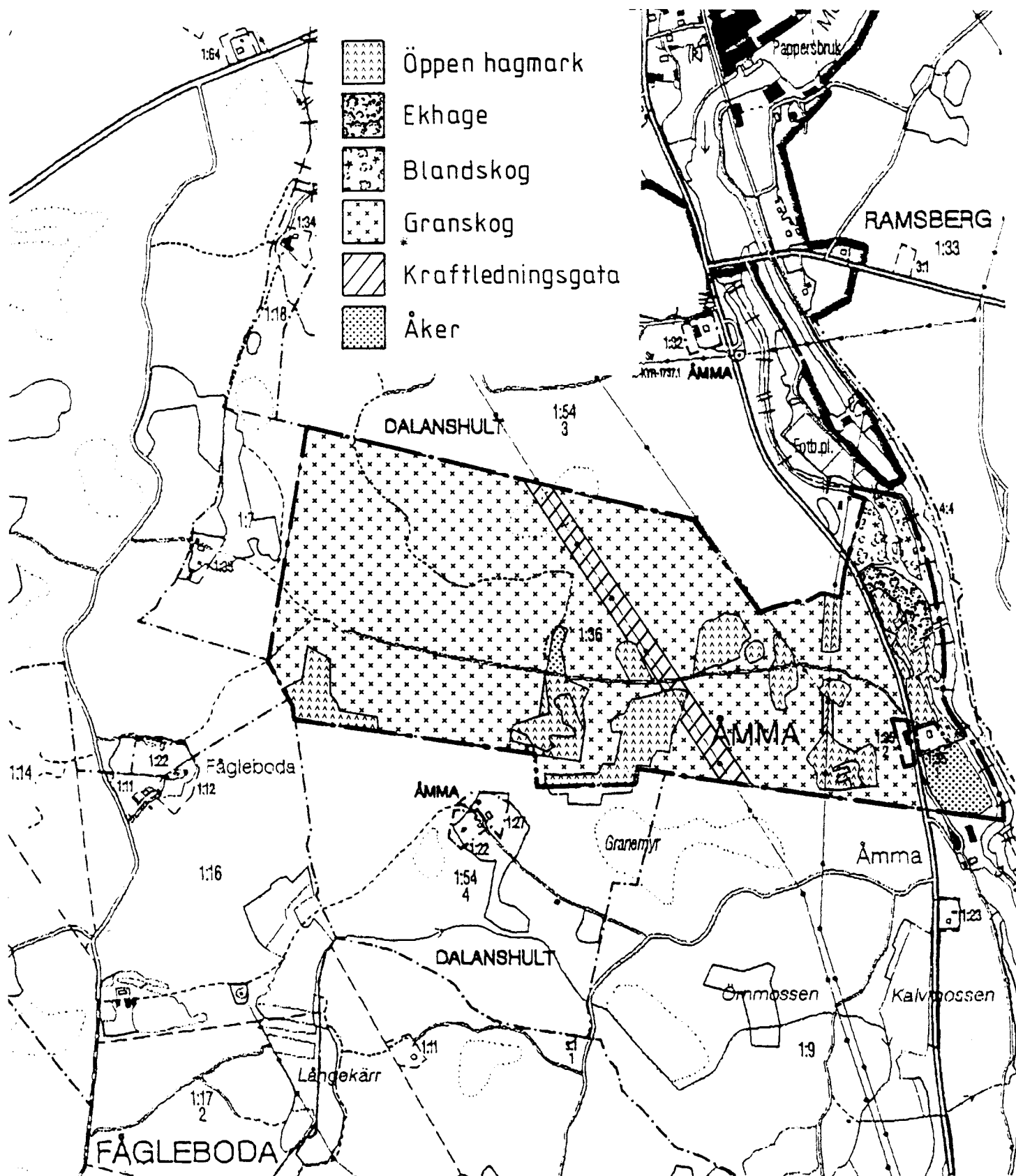
Skala 1:10 000

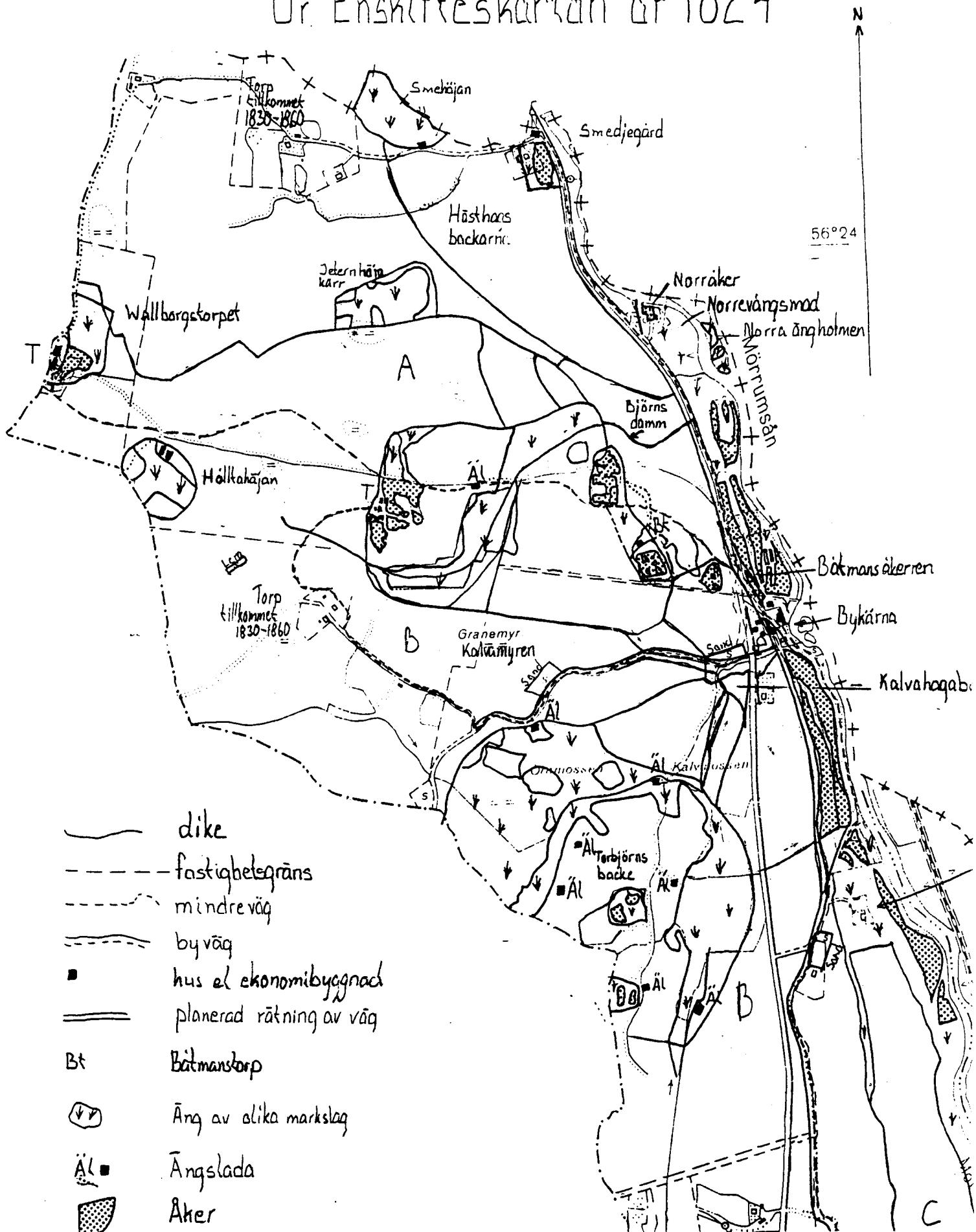
Bilaga IV till skötselplan för naturreservatet **Åmma**
Dnr 231-3749-97 Obj nr 10 02 067

Översiktlig vegetationskarta

Skala 1:10 000

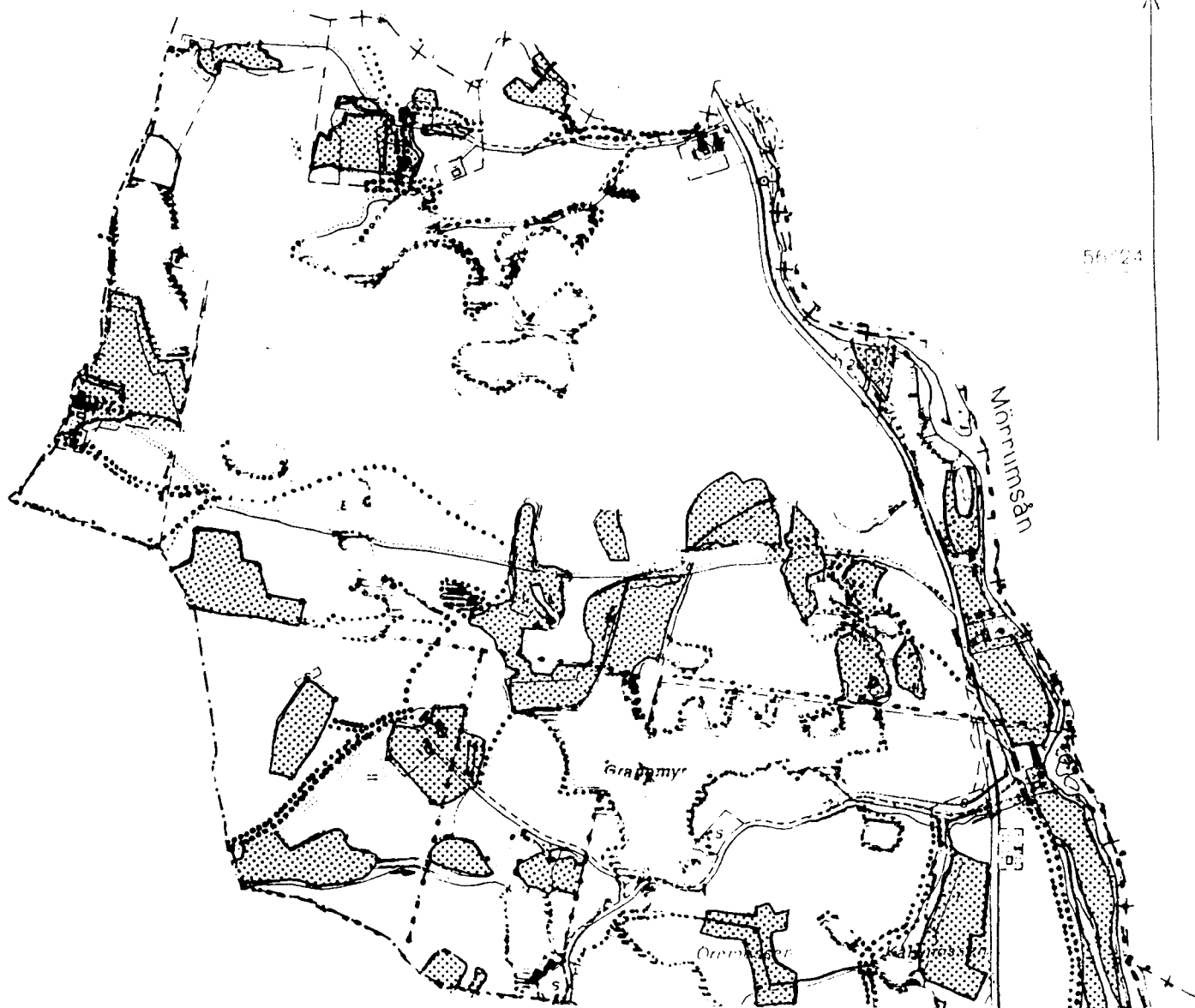
Ur Enskifteskartan är 1824

Markanvändningskartor

Skala 1:10 000

Amma by
enligt ekonomen 1916

Bilaga VI till skötselplan för naturreservatet **Åmma**
Dnr 231-3749-97 Obj nr 10 02 067

Ekonomisk plan för naturreservatet Åmma

Förutsättningarna för den ekonomiska planen nedan är att vissa uppgifter såsom gränsmarkering, markering och röjning av strövstig m.m. kan utföras som ALU-arbete eller liknande. För dessa arbeten uppskattas endast kostnaden för arbetsledning. Vidare förutsättes att de avverkningar av gran som anges i skötselplanen kan balanseras mot intäkten av försålt virke.

Istandsättningsåtgärder

	dv (t ex ALU)	material + köpta tjänster
Gränsmarkering	10	5000:-
Anordnande av p-plats	5	20000:-
Informationsskylt	10	20000:-
Markering och röjning av strövstig	15	5000:-
Avverkning och utkörning av gran		enl. avtal
<i>Totalt:</i>	<i>40</i>	<i>50000:-</i>

Underhållsåtgärderna för skötsel av inägomarken, stängselunderhåll m.m. förutsättes balanseras mot intäkten av arrenden.

Kostnaden för tillsyn och renhållning kommer att upphandlas av närboende och anges därför inte.

Underhållsåtgärder

	dv/år	kostn./år
Röjning av åkerkanter	enl. avtal (arrende)	
Underhåll av väg & P-plats		5000:-
Tillsyn av friluftsanordn.	enl. avtal	
<u>Renhållning</u>	<u>enl. avtal</u>	
<i>Totalt:</i>		<i>5000:-</i>